

Porten till Bagahus
Fjärde äventyret

Porten till Bagahus, fjärde äventyret

Utgiven av Bagahus förlag, 2026

www.bagahus.se

©Ulrica Haraldsson, 2026

Omslagsillustration: Katarina Vintrafors

Tryck: ScandinavianBook – Århus, Danmark

ISBN: 978-91-531-7683-1

Fjärde äventyret

av
Ulrica Haraldsson

BAGAHUS
FÖRLAG

LÖJTNANT SIGVARDSSONS DAGBOK

är jag blickar ut över muren ser jag kanoner överallt. På Hisingens höjder i söder och på Fontinberget i norr breder fiendens fäste ut sig. Tiotusen man, om inte fler, och här innanför murarna är vi blott några hundra. Allt vi kan göra är att vänta på att kanonkulorna ska börja vina genom luften. Jag har gett översten ett högtidligt löfte att kämpa till sista blodsdroppen. Mina tankar går till min älskade familj. Må Guds hand vila över Magdalena och Lillan.

Bagahus slott, den 3 juni, anno 1678.

3 DECEMBER NUTID

Nte på skolgården stod Carl på en bänk och hade just trollat bort en niondeklassares mobil. Han tog av sig mössan och de röda lockarna gungade när han gjorde en översvallande bugning. Dova vantapplåder och skratt hördes från skaran som samlats. Deras andedräkter blev till vita moln.

Högröd i ansiktet klev killen upp på bänken.

Carl höll upp händerna.

”Du ska få tillbaka den.”

Douglas stod i publiken och blåste varmluft på sina nakna händer. Han hade bara hittat mössan i morse. Han drog den längre ner över sin okammade, blonda kalufs och kunde inte låta bli att imponeras av hur lugn Carl verkade. Speciellt med tanke på att niondeklassaren säkert var en halvmeter längre än honom.

Publiken hade tystnat och stirrade på dem.

Killen svepte med blicken. Den fastnade på en tjej med blonda lockar som stack ut under en stickad mössa, och hans ansikte mjuknade något.

”Ge hit den nu”, sa han sen och sträckte fram handen mot Carl som plockade upp en mobil ur fickan.

”Det där är inte min mobil!” protesterade killen.

”Det är min. Ring upp dig själv”, sa Carl.

Killen ryckte till sig mobilen och knappade in numret.

Tjejen med de blonda lockarna slog handen för munnen när det började ringa i hennes jackficka. Hon fiskade upp mobilen och räckte leende fram den till killen.

Han gav tillbaka Carls mobil och klev ner från bänken. Med ett flin drog han handen genom den långa luggen och tog emot sin egen mobil. Tjejen mötte hans blick innan hon blygt tittade bort. Sen rynkade hon ögonbrynen och kände i fickorna igen.

”Var är min mobil nu då?”

Carl log mot killen.

”Ring upp henne.”

”Jag har inte hennes nummer.”

”Jo, det har du.” Carls leende blev bredare.

Killen scrollade på mobilen med stela fingrar. Han höjde på ögonbrynen och slängde ett ögonkast på tjejen. Nu började det ringa i Carls ficka. Han klev ner från bänken och räckte mobilen till tjejen precis när det ringde in.

Douglas slog sig ner bredvid Carl i klassrummet, öppnade sin dator och fortsatte på en skrivövning. Några tjejer längre bak i klassrummet viskade och fnittrade.

Douglas vred på huvudet och sneglade på dem. Han hade alltid fått kämpa med skolan och behövde lugn och ro. Han kanske skulle be om att få sätta sig i grupprummet?

Precis när han var på väg att räcka upp handen gick läraren ner till hörnet av klassrummet.

Där satt en lång, spenslig gestalt med huvan på hoodien uppdragen över huvudet och armarna i kors. Datoren låg öppen på bänken framför honom. Simon. Han hade gått i Douglas klass även på mellanstadiet och varit Tobbes ständiga följeslagare. Tobbe, som mobbat Douglas under alla år, hade börjat på en annan högstadieskola.

Douglas hade märkt att Simon höll sig mycket för sig själv på rasterna och aldrig räckte upp handen på lektionerna. Han var som ett spöke som ljudlöst hasade runt i korridorerna, men efter allt han gjort var det svårt för Douglas att tycka synd om honom.

Simon reste sig och följde efter läraren ut ur klassrummet. Om Simon skulle till grupprummet tänkte inte Douglas gå dit.

Med en suck försökte han koncentrera sig på uppgiften igen när något träffade honom i bakhuvudet. Han vände sig om.

Tjejerna längst bak dök ner med huvudena bakom sina datorskärmar och skrattade frustande. Felicia och Natalie. De hade så mycket smink att det såg ut som om de hade ett extra ansikte ovanpå sitt vanliga, och håret låg alltid i

perfekta lockar. Själv var han glad om han kom ihåg att borsta tänderna innan skolan.

Han tittade ner på golvet och såg en hopvikt lapp. Han plockade upp den. Felicia mötte hans blick, skakade på huvudet och pekade på Carl.

Douglas knuffade till Carl med armbågen och gav lappen till honom.

Carl tittade frågande på Douglas, som knyckte med huvudet mot tjejnarnas håll. Carl log mot dem, läste lappen och leendet blev ännu bredare. När läraren öppnade dörren till klassrummet igen, lade Carl ner lappen i fickan och vände sig mot datorskärmen.

Felicia och Natalie turades om med kastandet och blev allt modigare. Så fort läraren vände ryggen till kastade de en ny lapp. Alla träffade Douglas antingen i bakhuvudet eller i nacken, så särskilt mycket bättre på att sikta blev de inte. Nu visste Douglas att lapparna var till Carl och han gav dem håglöst, en efter en, till honom. Carl tog leende emot dem, som om det var självklart att det var något som Douglas gärna hjälpte till med.

När det var en kvart kvar av lektionen och Simon kom tillbaka in i klassrummet, bad Douglas att få sitta den sista tiden i grupprummet. Han andades ut när han stängde dörren till det lilla fönsterlösa rummet. Äntligen kunde han jobba ostört med sin uppgift.

LÖJTNANT SIGVARDSSONS DAGBOK

För dag kom ett ensamt sändebud till slottets port. 'Kapitulera eller dö', löd meddelandet. Vi lät tystnaden bli vårt svar. Vi kommer aldrig att ge upp. Nu har Gyldenlöves raseri drabbat oss med full kraft. Oupphörligt regnar tunga järnkulor över slottet. Än så länge står sig murarna. Granaterna som landar inne på borggården gör större skada. Bageriet har kollapsat, och många träbyggnader har brunnit ner. Sorgens tårar fyller mina ögon och jag ser knappt vad jag skriver. Flera av mina vänner har stupat eller skadats. Korpral Ekman, en stillsam man som alltid delade sitt bröd med andra, och menig Persson, som med sina nitton år var den yngste i mitt kompani, kommer inte att komma hem till sina familjer igen. Furir Boström har svåra skador i sin högra arm. Han är vår bästa skytt. Många fler från andra kompanier har också skadats eller mist livet. Jag ber för deras arma själar och familjer därhemma. När jag ser hur förlupna kanonkulor och granater slår ner utanför

murarna ber jag som hårdast. Jag måste fortsätta tro att min familj är i säkerhet. Annars är allt förgäves. Nu, i den tidiga natten, har tystnaden sänkt sig. Jag ber att vi alla ska klara av denna hårda prövning, men jag vet att när solen går upp, kommer mardrömmen att börja om på nytt.

Bagahus slott, den 4 juni, anno 1678.

5 DECEMBER NUTID

Dnattret från tangentborden fyllde vardagsrummet. Doften av curry från kvällens middag hängde kvar i lägenheten och därute virvlade snöflingor mot rutorna. Det här var Douglas favoritstund på dygnet. När läxorna var gjorda och middagen uppäten brukade de sätta sig i vardagsrummet, hans mamma vid sitt skrivbord och han själv i hörnet av soffan med korslagda ben och skoldatorn i knäet. Att jobba på sitt eget bokmanus var något annat än att göra läxor. Han kunde skriva i timmar utan att tröttna.

Hans mamma höll upp ett par hörlurar.

”Är det okej?”

Han nickade.

Hon behövde lyssna på musik när hon skrev. Gärna klassiskt. Helst Vivaldi. Douglas log för sig själv. Han hade träffat den stora tonsättaren Antonio Vivaldi när han rest i tiden tillsammans med Carl. Tänk om han hade kunnat berätta det för sin mamma! Bokmanuset han skrev på just nu handlade om den resan, och hon hade fått läsa det han

skrivit dittills. Hon hade tyckt att det var fint att han valt att ha med Vivaldi i berättelsen. För henne var det han skrivit fantasier, men för Douglas hade det hänt på riktigt.

Efter några timmar lyfte hans mamma av sig hörlurarna och rullade axlarna fram och tillbaka.

”Vad säger du? Kvällsfika?”

Douglas nickade men fingrarna fortsatte löpa över tangenterna.

”Jag ska bara ...”

”Ja, ja, jag känner igen den där känslan. Jag ropar när det är klart.”

Doften av varm choklad och rostat bröd drog honom ur skrivbubblan. Han stängde motvilligt locket på datorn och lade den på soffbordet.

Hans mamma satt redan vid köksbordet. Hon lyfte sin ångande mugg och höll om den med båda händerna utan att dricka.

Douglas smörade en brödskiva, tog ett stort bett och njöt av den krispiga såltan.

Hans mamma ställde ner muggen igen.

”Arvid undrar om vi vill komma till hembygdsgården på lördag.”

”Jaha. Varför då?”

Ända sedan grillfesten hos Ebba i somras hade hans mamma pratat onödigt mycket om Carls pappa. Det var något med hur hon blev när Arvid var i närheten som störde Douglas.

”Det är en föreläsning om utgrävningarna som han har jobbat med. Jag antar att han ska visa vad de har hittat för fornfynd och så.” Hon ryckte på axlarna och lyfte muggen till munnen.

Douglas tyckte att hennes kinder blev en nyans rödare.

Hans mobil plingade till i byxfickan. Ebba. Han åt den sista mackan i tre snabba tuggor och lämnade bordet.

Meddelandet var kortfattat: ‘Ring mig när du kan.’

Han satte sig i sin säng med mobilen mot örat.

”What’s up?” frågade han när hon svarade.

”Vi har fått en inbjudan till hembygdsgården på lördag. Det verkar handla om saker som Arvid har hittat under utgrävningarna. Ska vi haka på?”

Douglas blev lättad. Då var det inte bara hans mamma som hade fått en inbjudan.

LÖJTNANT SIGVARDSSONS DAGBOK

Stanken som hänger över borggården är fruktansvärd. Jag har aldrig känt en vidrigare odör. Det svider i ögonen och bränner i halsen för varje andetag. Stinkande korgar slungades idag över muren med hjälp av stora katapulter. Några var fyllda med avföring, andra med någon ondskefull smörja som knäckte även de starkaste männen. Överallt låg soldater som kräktes och vändades. Nu är längtan efter att få lämna slottet outhärdlig. Jag skulle göra vad som helst för att få slippa den kväljande, stillastående luften innanför murarna. Men jag vet ju att det är omöjligt så länge vi är under belägring. Gyldenlöve har övertaget och vi kommer att få kämpa till sista man.

Bagarhus slott, den 6 juni, anno 1678.

7 DECEMBER NUTID

Det knarrade i golvplankorna när Douglas, Ebba och en motvillig Carl klev in i hembygdsgården. Det luktade av gamla möbler och kaffe.

”Vi drar nog ner medelåldern med typ hundra år”, muttrade Carl när de letade efter en sittplats.

I ett hörn satt Douglas mamma tillsammans med Ebbas mamma och vinkade till dem. De rörde sig ditåt och Douglas såg i ögonvrån att Arvid gjorde detsamma.

”Vad roligt att ni är här! Ta för er av fikabordet, vi kör i gång om tio minuter”, sa han glatt.

Douglas mamma sken upp.

”Verkligen gott kaffe!” Hon viftade med sin kaffekopp och lite skvimpade ut. ”Oj!” Hennes kinder fläckades röda.

”Hoppsan, hejsan, ingen fara!” sa Arvid käckt. ”Jag hämtar en trasa.”

Douglas ville sjunka genom jorden. Inte för att hon hade spillt ut kaffet, utan för hur sjukt konstigt både hans mamma och Arvid betedde sig.

Han såg hur Carl kisade ogillande mot dem innan han slog sig ner vid bordet.

En gubbe med grått skägg och bruna kläder var först ut. Han rörde sig lika långsamt som en sengångare.

”... på en avsats i ett brant bergspass framkom två kokgropar”, berättade sengångaren. ”Anläggningarna och fyndens karaktär pekar mot en datering till bronsåldern.”

Douglas höll på att nicka till av den entoniga rösten.

”... den andra påträffade fornlämningen utgjordes av två härdar kring vilka en del bearbetad flinta hittades. Dessa fynd pekar mot en datering till neolitikum.”

Applåderna när han var färdig kunde inte klassas som dånande, men Douglas vaknade i alla fall till. Nu var det äntligen dags för Arvid att hålla sin presentation. Douglas mamma lutade sig fram med armbågarna i bordet och huvudet vilande i händerna.

Arvid klickade på datorn och ett porträtt av en man med vågigt hår och avlångt ansikte syntes på storbildsskärmen.

”Ulrik Fredrik Gyldenlöve”, sa han och lät blicken löpa över publiken. ”Vem var han, undrar ni kanske?” Han pausade och vandrade sakta över golvet. ”Han var den värsta belägraren i Bohus fästnings historia.” Arvid pausade igen och stannade till.

Med ens var Douglas klarvaken. Det här var betydligt mer spännande än kokgropar från bronsåldern.

”Sommaren 1678 ledde han en armé på femtontusen man som besköt Bohus fästning under två månader. Inne på fästningen fanns bara åttahundra soldater som skulle försvara den.” Han tystnade en stund och lät blicken svepa över publiken.

Douglas bara gapade. Åttahundra mot femtontusen! De måste ju ha varit helt chanslösa!

”Det finns mycket att säga om Gyldenlövefejden, som slaget kallas, men det har vi inte tid med ikväll.” Arvid skrattade till. ”Och jag vill absolut inte få det här att handla om mig, men riksamiralen som var fästningens yttersta försvarare hette Otto Stenbock. Och som den uppmärksamme antagligen redan har märkt, är mitt efternamn också Stenbock. Jag är alltså släkt med honom.” Han spärrade upp ögonen och log. Sen vreds leendet till en grimas när han tillade: ”Sen kan det vara så att jag, på de mer spretiga grenarna i mitt släktträd, även kan vara släkt med Gyldenlöve.” Han skrattade igen. ”Men det får jag som sagt spara till en helt annan föreläsning!”

Flera i publiken skrattade. Douglas sneglade på Carl som såg ut som att han ville gå därifrån.

Arvid slog ihop sina händer.

”Men, anledningen till att jag visar en bild på general Gyldenlöve är att jag erbjöds ett sidoprojekt samtidigt som jag jobbade med utgrävningen inför bygget av den nya idrottsarenan här i Kungälv.” Hans ögon glittrade.

”Bakom två av murarna på Bohus fästning hade det trängit in vatten och det behövde göras ett dräneringsarbete. De kallade in mig för en arkeologisk övervakning. Under arbetet hittade vi en så kallad lavett, ett fundament där det en gång kan ha stått en kanon.” Han slog ut med händerna. ”Vi fann också keramik och andra vardagsprylar. Men det mest spektakulära vi fann var de här.” Arvid lade ena handen på något som var övertäckt med ett skynde. Han drog av det och en glasmonter blev synlig.

Douglas lutade sig fram.

”Fyra kanonkolor. De här är ‘mörsarkolor’, en speciell form av stora kanonkolor, anpassade för en kanon med kort pipa som kallas för mörsare. Den här typen av kolor användes ofta vid belägring av fästningar där man sköt in dem över murarna.” Arvid pekade på glasmontern. ”När de här mörsarkulorna hittades var de fortfarande fyllda med krut och vi fick kalla in polisens bombgrupp för att desarmera dem!” Han tystnade och vandrade ett varv runt montern. ”Vi bedömer att det är högst troligt att dessa fynd är från Gyldenlövefejden. Tack för att ni ville lyssna!”

LÖJTNANT SIGVARDSSONS DAGBOK

ituationen är desperat. Fienden skjuter oupphörligt med sina kanoner. Hur länge dröjer det innan de tar sig innanför våra murar?

Bagahus slott, den 10 juni, anno 1678.